

Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmen Adaylarının Halk Oyunları Dersine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Pelin USTAOĞLU HOŞVER¹ Kadir TİRYAKI¹ Mensur PEHLİVAN¹

ORJİNAL ARAŞTIRMA

¹ Düzce Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi
Düzce/Türkiye

Öz

Bu çalışma Beden Eğitimi ve Spor öğretmen adaylarının halk oyunları tutumlarını incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Düzce Üniversitesi ve Kastamonu Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinde öğrenim gören ve Halk Oyunları Dersi almış 87'si kadın (%35,8) ve 156'sı erkek (%64,2) olmak üzere toplam 243 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma da veri toplama aracı olarak, Turan (2015) tarafından geliştirilen Beden Eğitimi Öğretmen Adayları İçin Halk Oyunları Dersi Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi için (SPSS) 22.0 paket programı kullanılmıştır. Yapılan normallik testi sonucunda, halk oyunları dersi tutumlarına ilişkin elde edilen p değeri 0,05 ten küçük olduğu için non-parametrik testler kullanılmıştır. İkili gruplarda Mann-Whitney U, çoklu gruplarda Kruskal Wallis Testi, Kruskal Wallis uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi ($p < 0.05$) olarak kabul edilmiştir. Sonuç olarak beden eğitimi öğretmen adaylarının, halk oyunları dersi tutum ölçeği verilerine göre; yaş, sınıf değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmezken, cinsiyet değişkenine göre erkek beden eğitimi öğretmen adaylarının halk oyunları dersi tutumlarının daha olumlu bir görüşte oldukları ortaya konulmuştur. Araştırmaya katılan Düzce ve Kastamonu da eğitim gören öğretmen adaylarının halk oyunları dersi tutum ölçeği toplam puan üzerinden karşılaştırıldığında sonuç olarak; Düzce Üniversitesinde eğitim gören beden eğitimi öğretmen adaylarının halk oyunları dersi tutumlarının daha olumlu bir görüşte oldukları ortaya konulmuştur.

Anahtar kelimeler: Beden eğitimi ve spor, öğretmen, halk oyunları tutumu

Sorumlu Yazar:

Kadir TİRYAKI

Orcid ID: 0000-0003-4808-6002

Investigation of The Attitudes of Physical Education and Sports Teachers' Attitudes to Folk Dances

Abstract

The aim of this study was to investigate the attitudes of folk dance and sport teacher candidates to folk dances. The study group consisted of 87 women (35.8%) and 156 men (64.2%) who were educated in Physical Education and Sports Teaching Departments of Düzce University and Kastamonu University Faculty of Sport Sciences. students. As a data collection tool, Folk Dance Course Attitude Scale for Physical Education Teacher Candidates developed by Turan (2015) was used. Statistical Package for Social Sciences (SPSS) 22.0 was used for the analysis of the data obtained. As a result of the normality test, non-parametric tests were used since the p-value obtained for the attitudes of folk dance lessons was less than 0.05. Mann-Whitney U, Kruskal Wallis Test and Kruskal Wallis test were used in multiple groups. Significance level ($p < 0.05$) was accepted as a result of physical education teacher candidates, according to folk dance lesson attitude scale data; While there was no statistically significant difference according to age and class variables, it was found out that male physical education teacher candidates' attitudes towards folk dance lesson had a more positive opinion than gender variable. As a result, when the attitudes scale of the teacher trainees of Düzce and Kastamonu trainees participating in the study were compared over the total score; It was revealed that the attitudes of folk dance teachers attending physical education teachers in Düzce University had a more positive opinion.

Keywords: Physical education and sports, teacher, folk dance attitude.

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi:

25.02.2020

Kabul Tarihi:

04.04.2020

Online Yayın Tarihi:

28.06.2020

Doi: 10.38.021asbid.694249

Giriş

Türk folkloru kültürümüzün en önemli parçalarından biridir. Çoğu zaman folklor ve halk oyunları birbiriyle karıştırılmaktadır ancak Folklor; bir milletin kendi gelenek ve göreneklerine bağlı kalarak maddi-manevi kültürünü kendine özgü derleyen, sınıflayan, çözümlenmeler ve değerlendirmeler yapan bir bilimdir (Tan, 1988).

Halk oyunları ise; Gelenek ve göreneklerine bağlı toplumların kendilerine ait maddesel ruhsal kültürlerini yine kendilerine has yöntemlerle yansıtan, soruşturan şemalandıran, değerlendiren ve bunlar üstünden yorumlamalar yaparak amacıyla bütüne varmak istenen önemli bir etkinlik (Şenol,1989) olarak tanımlanmaktadır.

Halk oyunları, Türk toplumunda bireyin içinde bulunduğu yaşam tarzını, gelenek, görenek ve adetlerini, kişinin ve toplumun karakteristik özelliklerini bir bütün olarak ele alıp yeni nesillere ve diğer toplumlara aktararak tanıtılabildiği en önemli araçlardan biridir (Şiraz, 2008).

Aynı zamanda Halk oyunları dil, din, ırk ayırmaksızın bir toplumun tüm bireylerini bir araya toplayan tek etkinliktir. Zamanla gelişip yaygınlaşmış halk oyunlarının kullanım alanı ve ortamı oldukça geniştir. Birçok işlevselliğinin yanı sıra, üniversite gençlerinin oldukça ilgili olduğu Türk Halk Oyunları bir kültürel faaliyet özelliği taşımaktadır (Uslu, 2013).

Halk oyunları çalışmalarına düzenli olarak katılan kişilerin, sağlığı ve fiziksel uygunluk seviyelerinin gelişimi yönünde olumlu etkilerinin olduğunu söylemek mümkün olmaktadır (Ünveren, 2005).

Bundan dolayıdır ki; halk oyunları çalışmaları sadece boş zaman faaliyeti olarak görülmemeli, oyuna katılan bireylerin sağlığı ve fiziksel uygunluk seviyelerinin gelişimine olumlu etkileri olan fiziksel bir aktivite olarak bakılmalıdır.

Gereç ve Yöntem

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; halk oyunları dersini alan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının halk oyunları dersine yönelik tutumlarının bilişsel, duyuşsal ve davranışsal öğelerine göre karşılaştırılmasıdır.

Araştırmanın modeli

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının halk oyunları dersi tutumlarının incelenmesi ile ilgili yapılan araştırmada nicel çalışma yöntemi ve betimsel araştırma modeli kullanılmıştır

Betimleme araştırmaları, olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların “ne” olduğunu betimlemeye, açıklamaya çalışır. Mevcut olayların daha önceki olay ve koşullarla ilişkilerini dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklamayı hedef alır, mevcut zaman kesiti içinde olduğu düşünülen verilere dayanılarak cevap bulunmak istenir (Kaptan, 1998: 59).

Çalışma Grubu

Bu çalışma Düzce Üniversitesi ve Kastamonu Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinde öğrenim gören ve Halk Oyunları Dersi almış 87’si kadın (%35,8) ve 156’sı erkek (%64,2) olmak üzere toplam 243 öğrenciye uygulanmıştır. Bu öğrencilerin 139’u Kastamonu Üniversitesi, 104’ü Düzce Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerini temsil etmektedir. Uygulamaya halk oyunları dersi alan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri dâhil edilmiş olup birinci sınıf öğrencileri halk oyunları dersini almamaları sebebiyle ders hakkında yeterli bilgi ve deneyime sahip olmadıkları düşüncesiyle uygulamaya dâhil edilmemiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Çalışma Düzce Üniversitesi ve Kastamonu üniversitesinde öğrenim görüp halk oyunları dersi alan ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf toplam 243 öğrenci ile sınırlandırılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Turan (2015) tarafından geliştirilen Beden Eğitimi Öğretmen Adayları İçin Halk Oyunları Dersi Tutum Ölçeği kullanılmıştır

Çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin halk danslarına yönelik tutumlarını belirleyebilmek için amaçlar doğrultusunda Turan tarafından geliştirilen Beden Eğitimi Öğretmen Adayları İçin Halk Oyunları Dersi Tutum Ölçeği uygulanmıştır.

Çalışma kapsamında hazırlanan anket formları gerekli izinlerin alınması sonucu çalışmaya katılım gönüllülük esasına göre belirtilen üniversitelerdeki öğrencilere uygulanmıştır. Öğrencilerden toplanan anket formlarının hatalı ve eksik olarak doldurulan anketler çıkarılmış, geriye kalanlar ise analize tabi tutulmak üzere bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Verilerin Analizi

2015'te Turan tarafından geliştirilen Beden Eğitimi Öğretmen Adayları İçin Halk Oyunları Dersi Tutum Ölçeğinin faktör analizinden güvenilirliği için elde edilen Cronbach Alpha katsayısı .94'tür. Bu çalışmanın güvenilirliği için elde edilen Cronbach Alpha katsayısı .92'dir. Bu değer ölçeğin analiz için güvenilir olduğunu göstermektedir.

Yapılan ölçek verileri analizi sonucunda ölçeğin psikomotor, bilişsel ve duyuşsal olmak üzere 3 alt boyuttan oluştuğu belirlenmiştir.

Bu çalışmanın bağımsız değişkenlerini; yaş, cinsiyet, sınıf oluşturmaktadır. Bağımlı değişkenler ise spor bilimleri fakültesinde okuyan öğrencilerin halk danslarına yönelik tutumlarıdır. Verilerin istatistiksel analizi bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenler üzerindeki etkilerini ortaya koyacak bir desen içinde ele alınmıştır.

Elde edilen veriler üzerinden yapılan normallik testi sonucunda verilerin normal dağılım göstermediği tespit edilmiş olup non-parametrik testlerden, Mann Witney U testi ve Kruskal Wallis testinden yararlanılmıştır. Anlamlılık değeri 0,05 olarak alınmıştır.

Bulgular

Tablo 1. Katılımcılara ait tanımlayıcı istatistikler

Değişkenler		f	%
CİNSİYET	Kadın	87	35,8
	Erkek	156	64,2
YAŞ	18-19	21	8,6
	20-21	120	49,4
	22-23	88	36,2
	24 Üstü	14	5,8
ÜNİVERSİTE	Kastamonu	139	57,2
	Düzce	104	42,8
SINIF	2	99	40,7
	3	86	35,4
	4	58	23,9

Tablo 2. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Halk Oyunları Dersine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması

	Cinsiyet	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	u	p
Duyuşsal	Erkek	87	129,89	11300,50	6099	,188
	Kadın	156	117,60	18345,50		
Bilişsel	Erkek	87	137,08	11926,00	5477	0,12
	Kadın	156	113,59	17720,00		
Psikomotor	Erkek	87	133,76	11637,00	5773	0,50
	Kadın	156	115,44	18009,00		
Toplam puan	Erkek	87	135,90	11823,00	5577	0,21
	Kadın	156	114,25	17823,00		

Tablo 2 incelendiğinde, katılımcılar cinsiyetlerine göre karşılaştırıldığında bilişsel alan, psikomotor alan ve toplam tutum düzeylerinin istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark olduğu bulunmuştur. Alt alan puanları ve toplam tutum puanlarında erkek katılımcıların daha yüksek tutuma sahip olduğu görülmektedir $p<0,05$.

Tablo 3. Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Halk Oyunları Dersine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması

	Yaş	N	Sıra Ortalaması	sd	X ₂	p
Duyuşsal	18-19	21	116,90	3	3,438	,329
	20-21	120	126,44			
	22-23	88	113,49			
	24 üstü	14	145,07			
Bilişsel	18-19	21	121,88	3	6,844	,077
	20-21	120	131,06			
	22-23	88	107,06			
	24 üstü	14	138,39			
Psikomotor	18-19	21	123,50	3	3,745	,290
	20-21	120	124,81			
	22-23	88	113,39			
	24 üstü	14	149,75			
Toplam puan	18-19	21	121,57	3	4,171	,244
	20-21	120	126,33			
	22-23	88	112,03			
	24 üstü	14	148,14			

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların yaş gruplarına göre tutum düzeylerinin arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir $P>0,05$.

Tablo 4. Katılımcıların Eğitim Gördükleri Üniversiteye Göre Halk Oyunları Dersine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması

	Üniversite	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	u	p
Duyuşsal	Kastamonu	139	102,61	14262,50	4532	,000 *
	Düzce	104	147,92	15383,50		
Bilişsel	Kastamonu	139	103,97	14452,50	4722	,000 *
	Düzce	104	146,09	15193,50		
Psikomotor	Kastamonu	139	105,67	14688,00	4958	,000 *
	Düzce	104	143,83	14958,00		
Toplam puan	Kastamonu	139	102,04	14183,50	4453	,000 *
	Düzce	104	148,68	15462,50		

p<0,01

Tablo 4 İncelendiğinde, halk oyunları dersine yönelik tutumlarının eğitim gördükleri üniversiteye göre karşılaştırıldığında tüm alt boyutlarda ve toplam tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark olduğu bulunmuştur p<0,01. Alt alan puanları ve toplam tutum puanlarında düzce üniversitesinde eğitim gören öğrencilerin halk oyunları dersine yönelik daha yüksek tutuma sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Katılımcıların Eğitim Gördükleri Sınıf Düzeyine Göre Halk Oyunları Dersine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması

	Sınıf	N	Sıra Ortalaması	sd	X ₂	p
Duyuşsal	2	99	115,32	2	1,561	,458
	3	86	127,44			
	4	58	125,33			
Bilişsel	2	99	116,94	2	1,733	,420
	3	86	129,88			
	4	58	118,95			
Psikomotor	2	99	110,55	2	4,760	,093
	3	86	127,35			
	4	58	133,61			
Toplam Puan	2	99	112,16	2	3,285	,193
	3	86	128,40			
	4	58	129,30			

Tablo 5 İncelendiğinde katılımcıların eğitim gördükleri sınıfa göre tutum düzeylerinin arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılığın olmadığı görülmektedir P>0,05.

Tartışma Ve Sonuç

Çalışmada elde edilen verilerin analiz sonuçlarını incelediğimizde; cinsiyet değişkeni göre halk oyunları dersine yönelik tutumları karşılaştırıldığında tüm alt boyutlarda ve toplam tutum düzeylerinde istatistiksel olarak erkekler lehine anlamlı düzeyde fark olduğu görülmüştür ($p>0,05$). Yaş ve sınıf değişkenine göre baktığımızda, gruplar arasında istatistiksel olarak bir fark görülmemiştir. Araştırmaya katılan düzce ve Kastamonu da eğitim gören öğretmen adaylarının halk oyunları dersi tutum ölçeği toplam puan üzerinden karşılaştırıldığında, Düzce üniversitesinde eğitim gören beden eğitimi öğretmen adaylarının lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p>0,05$).

Literatürde bakıldığında, çalışmamız ile benzer ve zıt sonuçlar elde edilmiş çalışmalar mevcuttur.

Yoncalık (2007), cinsiyetin dansa yönelik tutuma etkisi başlıklı çalışmasında 2005–2006 Eğitim Öğretim yılında Gazi Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu beden eğitimi bölümünün son sınıflarında öğrenim gören 121 kadın ve 120 erkek öğrencinin katılmış, katılımcıların genel olarak dans kavramı hakkında olumlu bir görüş belirttikleri ve kadın katılımcıların dansa yönelik tutumlarının erkek katılımcılardan daha olumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Karakaş'ın (2018) çalışmasında üniversite öğrencilerinin cinsiyete göre görüşleri karşılaştırıldığında kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre daha olumlu ve baskın bir görüş içerisinde oldukları görülmektedir.

Turan (2017), çalışmasında Cinsiyetler açısından elde edilen bulgulara göre, bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alt boyutlarda, kadın ve erkek beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının halk oyunları dersine olan tutumlarında istatistiksel olarak bir fark görülmezken, her iki grubun da halk oyunları dersine ilişkin tutumlarının olumlu olduğu sonucuna varmıştır.

Yine, Turan (2015) Beden Eğitimi Öğretmen adaylarının halk oyunları dersine yönelik tutumları ile ilgili çalışmasında, cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna varmıştır.

Karakaş'ın (2018) çalışmasına göre araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin sınıflarına göre görüşleri karşılaştırıldığında 1.sınıf ile 2.sınıf arasında ve 2.sınıf ile 4.sınıf arasında ve 3.sınıf ile 4.sınıf arasında bir görüş farklılığının olmadığı ancak 1.sınıfın, 3.sınıf

ve 4.sınıf arasında anlamlı bir görüş farklılığı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 3.sınıf ve 4.sınıf öğrencilerinin 1.sınıf öğrencilerine göre; 3.sınıf öğrencilerinin de 2.sınıf öğrencilerine göre daha olumlu ve baskın bir görüş içerisinde oldukları görülmektedir.

Sonuç olarak beden eğitimi öğretmen adaylarının, halk oyunları dersi tutum ölçeği verilerine göre; yaş, sınıf değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmezken, cinsiyet değişkenine göre erkek beden eğitimi öğretmen adaylarının halk oyunları dersi tutumlarının daha olumlu bir görüşte oldukları ortaya konulmuştur. Araştırmaya katılan Düzce ve Kastamonu da eğitim gören öğretmen adaylarının halk oyunları dersi tutum ölçeği toplam puan üzerinden karşılaştırıldığında sonuç olarak; Düzce Üniversitesinde eğitim gören beden eğitimi öğretmen adaylarının halk oyunları dersi tutumlarının daha olumlu bir görüşte oldukları ortaya konulmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda Halk oyunlarına yönelik daha geniş literatür oluşturmak adına yapılan bu çalışmayı destekleyici nitelikte ülke genelinde daha büyük örneklemelerle daha kapsamlı çalışmalar yapılması gereklidir. Üniversitelerde, beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının halk oyunlarına yönelik farkındalıklarını arttırmaya yönelik etkinlikler düzenlenmeli. Ülkemizde bütün spor bilimleri fakültelerinde halk oyunları dersi zorunlu bir ders olarak en az 2 dönem okutulabilir ve kültürel değerlerimizin en önemli parçasını oluşturan halk oyunları hakkında beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının bilgi sahibi olması sağlanabilir. Sonuç olarak; uzman kişiler tarafından kültürümüzün en önemli parçalarından biri olan halk oyunları beden eğitimi öğretmen adaylarına tanıtılmalı ve gelecek nesillere bu kültürel değerlerimiz doğru ve sağlıklı bir şekilde aktarılması sağlanmalıdır.

Kaynaklar

- Kaptan, S. (1998). Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri. (11.Baskı). Ankara: Tekışık Yayıncılık
- Karakaş, M. E. (2018) Spor bilimleri fakültesinde okuyan öğrencilerin Türk halk oyunları hakkındaki görüşleri Marmara Üniversitesi: Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi
- Şenol A. (1989). Türk Halk Oyunları Hizmetlerinin Yeniden Düzenlenmesi. Kültür Bakanlığınca Düzenlenen II. Milli Kültür Şurası Bildirisi,1989, Ankara
- Şiraz, M. (2008). Türk Halkoyunlarıyla İlgilenen Bireylerin Halkoyunlarına Yönelik Sebepi (Konya İli Örneği).
- Tan, N. (1988). Folklor. İstanbul: Halk Kültürü Yayınları.

- Turan A. (2017) Beden eğitimi öğretmen adaylarının halk oyunları dersine yönelik tutumları V.Y.Y. Üniversitesi: Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi
- Turan. Z. (2015). Beden eğitimi öğretmen adayları için halk oyunları dersi tutum ölçeğinin geliştirilmesi. YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt:XII. Sayı:I. 202-222.
- Uslu, M. (2013). Halk oyunları çalışmalarının üniversite öğrencilerinin psikososyal gelişimlerine etkisi. Akademik Bakış Dergisi. Sayı:39.
- Ünveren, A (2005) Türk Halk Oyunlarının Fiziksel Aktivite Düzeylerinin Belirlenmesi. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Yoncalık O. (2007). Kültür ve Spor Bağlamında Cinsiyetin “Dans”a Yönelik Tutuma Etkisi (Beden Eğitim ve Spor Alanında Öğrenim Gören Öğrenciler Üzerinde Yapılan Bir Analiz). Milli Eğitim Dergisi 2007: 176; 109-118.